

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

כיכוד יש לסמן חנייה בתשלום ודינה של תביעה ייצוגית בעניין זה

ת"צ 10-20-35006 כהן נ' עיריית פתח תקווה

לפני מספר חודשים ניתנה החלטת בית המשפט לעניינים מנהליים מרכז בבקשה לפסיקת גמול ושכ"ט בתביעה ייצוגית שהוגשה נגד עיריית פתח תקווה בגין כך שאינה מסמנת את מקום החניה המוסדר בהתאם להוראות הדין הרלבנטי ושעל כן אינה יכולה להתנות את החניה בתשלום.

לפי סעיף 77(א)(2) בפקודת התעבורה וכתנאי לגביית אגרת חניה, על הרשויות לסמן את אזור החניה המוסדר והמותנה בתשלום בתמרוך 817 להודעת התעבורה (קביעת לוח תמרוכים) תשע"א-2010 (להלן: "לוח התמרוכים"). תמרוך 817 קובע כי על הרשות לסמן את מקום החניה כך: **לצבוע את שפת המדרכה בצבע כחול לסירוגין ולהציב את תמרוך 439 מתחת לתמרוך 626 או 627 לפי העניין**. העירייה לא סימנה את החניות בכל הסימונים ועל כן הוגשה נגדה התביעה הייצוגית.

העירייה הגישה הודעת חדילה וטענה כי פעלה לפי הדין וכי היות ומשרד התחבורה הודה בהליך קודם שנפלה טעות סופר בשתי המהדורות האחרונות של תקנות והנחיות להצבת תמרוכים, 2018 – החליטה לחדול בהליך זה.

בהמשך הבהירה העירייה, כי חוק העזר לפתח תקווה (העמדת רכב וחנייתו) תשנ"א – 1991 קובע בסעיף 3(ג): "נקבע מקום חניה מוסדר, יסמנו ראש העירייה בתמרוך בהתאם להודעת התעבורה (קביעת תמרוכים) התש"ל-1970 (להלן – הודעת התעבורה) או בתמרוך אחר המיועד לכך על פי פקודת התעבורה או התקנות שלפיה". הודעת התעבורה (קביעת לוח תמרוכים) תשע"א-2010 קובעת בסעיף 2: "דוגמאות התמרוכים, סוגיהם, צורתם, צבעם, סימונם, מספריהם ומשמעותם יהיו כמפורט בלוח התמרוכים". ההוראה לגבי תמרוך 817 בלוח התמרוכים **הייתה**: "אבני שפה צבועות לסירוגין בצבע כחול: החנייה מותרת בתשלום על הכביש שליד אבני השפה או על המדרכה על פי הוראות תמרוך 439 או בצמוד ומתחת לתמרוכים 626 או 627". משרד התחבורה אישר שהיתה טעות בתקו"ה וכי זו תוקנה בשנת 2020 לאחר שהוגשה תביעה ייצוגית דומה נגד עיריית אחרות. התובע הייצוגי עמד על קבלת גמול ושכ"ט.

בית המשפט דחה את בקשת התובע לפסיקת גמול ושכר טרחה וזאת בשל חוסר תום ליבו של התובע הייצוגי ובא כוחו ובהתאם לשיקולים לפסיקת גמול.

ראשית סקר בית המשפט את החוק והפסיקה בעניין השיקולים לצורך הכרעה בעניין פסיקת גמול ושכר טרחה. אגב כך עמד בית המשפט על כך שנקבע בפסיקה כי "שיטת האחוזים היא אחת הדרכים לפסיקת גמול ושכר טרחה אולם אינה היחידה ובית המשפט רשאי לפסוק גמול ושכר טרחה על פי שיקול דעתו". עוד נקבע בפסיקה כי "לא ניתן לתחום ברשימה סגורה את המקרים שבהם התנהלות התובע המייצג או בא כוחו תיחשב כחסרת תום לב. עוד קבע כי יש והתנהלות העולה כדי חוסר תום לב קיצוני תביא לדחיית התובענה כפי שהיה שם".

לסיון הסקירה המשפטית ציטט בית המשפט מפסק הדין בעניין רע"א 3698/11 שלמה תחבורה (2007) בע"מ נ' ש.א.מ.ג.ר. שירותי אכיפה בע"מ (נבו, 6.9.2017) שם נקבע כך: "מוסד התובענה הייצוגית הוא מוסד חשוב הנועד לקדם את האינטרס הציבורי בנסיבות שונות, כפי שקבע המחוקק. בהתאם, אין לרפות ידיים מהגשתן של תובענות ייצוגיות ראויות, ואולם מאותם טעמים של אינטרס ציבורי, הכולל גם תום לב והגינות, עלינו לודא כי תובענות אשר אינן ראויות להיות מוגשות **כייצוגיות, תוך הפרה ברורה של הוראות הדין ובחוסר תום לב משווע – לא יאושרו**; וכן יש להרתיע תובעים מייצגים ובאי כוח עתידיים מהתנהגות דומה".

לגופו של עניין קבע בית המשפט כי במקרה דנן התנהלות המבקש ובאי כוחו הן טרם הגשת בקשת האישור הן עם הגשתה, הייתה חסרת תום לב, ושעל כן מקל וחומר, אם על פי הלכת שלמה תחבורה ניתן לדחות תביעה כזו, לא כל שכן שלאחר חדילה ניתן שלא לחייב בגמול ובשכר טרחה. אני סבורה שאין מקום לעודד תובענות מסוג זה ושגם מטעם זה אין לפסוק למבקש ולבא כוחו גמול ושכר טרחה.

את חוסר תום הלב של המבקש למד ביהמ"ש מכך שלא שלח הודעה מוקדמת ברורה דיה המסבה את תשומת הלב של העירייה לטעות ומכך שלא המתין תקופה של שלושים יום למענה. בית המשפט עמד על כך שאמנם אין חובה לשלוח לרשות הודעה מוקדמת במקרה זה ואולם ניתן לגזור חובה זן מתום הלב במקרים מסויימים כדוגמאת המקרה דנן (ר' מסגרת).

כי בנסיבות
כדוגמת אלה
שלפניי, עת
יודעים
מבקש או בא
כוחו כי
עילת
התובענה
נגד הרשות
מקורה
בתקלה
שמקורה
בצד ג' (כפי
שנדע
בעניינינו עקב
ההליך
הנוסף), וכי
הרשות
פעלה
לכאורה
בתום לב
בהסתמך על
תקלה
כאמור,
אפשר לגזור
חובת פנייה
מוקדמת
מעקרונות
תום הלב
החלים על
הצדדים
להליך".